

ITÄ-SUOMEN HALLINTO-OIKEUDELLE

Valitus Vaalijalan kuntayhtymän yhtymäkokouksen päätöksestä 14.12.2022 § 38

VALITTAJA Varkauden kaupunki
PL 208, Ahlströminkatu 6
78201 Varkaus

Asiamies ja prosessiosoite:
Antti Mäkinen
hallintojohtaja
antti.makinen@varkaus.fi
PL 208
78201 Varkaus

Päätös, jota valitus koskee

Vaalijalan kuntayhtymän yhtymäkokouksen päätös 14.12.2022 § 38 Vaalijalan kirjanpidollisten ylijäämien osittainen maksaminen jäsenkunnille.

Vaatimukset

Itä-Suomen hallinto-oikeus kumoaa Vaalijalan kuntayhtymän yhtymäkokouksen päätöksen 14.12.2022 § 38 ja palauttaa päätöksen toimivaltaisen toimielimen uudelleen ratkaistavaksi palauttamatta jääneen ylijäämän käsittelyn osalta.

Varkauden kaupunki ei vastusta yhtymäkokouksen päätöstä ja sen toimeenpanoa siltä osin, kun se on päättänyt palauttaa puolet Vaalijalan kirjanpidollisista ylijäämistä 31.12.2021 jäsenkunnille.

Perustelut

Yhtymäkokouksen päätös on lainvastainen päättäessään kuntayhtymän ylijäämien palauttamisesta osittain jäsenkunnille. Yhtymäkokous ei ole päättänyt eivätkä kunnat ole sopineet, mitä palauttamatta jäävän ylijäämän osalta tehdään.

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annetun lain (616/2021) (myöhemmin

voimaanpanolaki) 33 §:ssä on erillinen säännös kuntayhtymän taseeseen kertyneen ylijäämän käsittelystä seuraavasti: *Taseeseen kertyneen ylijäämän käsittelystä kuntayhtymän jäsenkunnat päättävät kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti.* Säännöstä koskevassa hallituksen esityksessä on todettu, että mikäli hyvinvointialueelle siirtyvän kuntayhtymän taseeseen on kertynyt ylijäämiä, jäsenkunnilla olisi mahdollisuus päättää ylijäämän käsittelystä kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle.

Joka tapauksessa kyse on poikkeuksellisesta tilanteesta kuntayhtymän lakatessa kokonaan olemasta vuoden 2023 alussa. Voimaanpanolain 33 §:ssa otetaan kantaa siihen, kenen hyväksi tai vastuulle kertynyt ylijäämä tai alijäämä tulee. Sairaanhoidopiirin ja erityishuoltopiirin osalta kysymys on siitä, saako kertyneen ylijäämän hyväkseen hyvinvointialue vai jäsenkunnat. Jäsenkuntien tulee kattaa kertynyt alijäämä, mutta vastaavasti niiden tulisi saada hyväkseen kertyneen ylijäämä. Mainituissa säännöksessä oleva viittaus perussopimukseen lähtee siitä, että kuntien tulee sopia keskenään siitä, miten ylijäämä jaetaan. Kun perussopimukseen ei sisälly jakoperustetta, olisi kuntayhtymän tullut neuvotella jäsenkuntien kanssa asiasta ja tehdä niille yhteisymmärryksen saavuttamisen jälkeen esitys.

Nyt valituksen alaisella päätöksellä kuntayhtymän yhtymäkokous on päättänyt palauttaa osittain kuntayhtymän kertyneen ylijäämän, mutta yhtymäkokous ei ole päättänyt mitä jakamatta jääneelle ylijäämälle tehdään eli että se siirtyisi hyvinvointialueen hyväksi. Yhtymäkokouksen päätöksen esittelytekstistä voi päätellä, että hallituksen tarkoituksena on ollut, että jakamatta jäänyt ylijäämän siirtyisi hyvinvointialueen hyväksi ja jäsenkuntien vahingoksi. Tästä ei kuitenkaan ole tehty nimenomaista päätöstä, joten se on jäänyt avoimeksi, ja on tältä osin voimaanpanolain vastainen.

Vaalijalan kuntayhtymän perussopimuksessa ei ole erillistä säännöstä ylijäämän käsittelystä. Suoritehinnoittelua koskevassa kohdassa (22 §) on todettu, että olennainen ylijäämä tai alijäämä otetaan huomioon toimintavuoden aikana muuttamalla tarvittaessa yksikköhinnoittelua. Mainittu hinnoittelua koskeva säännös ei kuitenkaan estä yhtymäkokousta päättämästä ylijäämän palauttamisesta jäsenkunnille myös muulla tavoin esim. rahasuorituksina.

Vaalijalan kuntayhtymän perussopimuksen purkamista ja loppuselvitystä koskevassa kohdassa (30 §) on todettu, että kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten

ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille jäsenkuntaosuuksien suhteessa.

Osittaisessa jakamisessa on ilmeisesti haettu analogiaa juuri tästä purkamista koskevasta sopimuskohdasta, mutta asiassa ei ole päätetty mitä jakamatta jääneelle ylijäämälle tehdään. Tältä osin päätös ei ole täytäntöön pantavissa.

Päätöksen tekeminen olisi näin ollen mahdollista voimaanpanolain estämättä, jolloin se olisi tullut tehdä vuoden 2022 aikana. Katsomme, että ylijäämä tulisi palauttaa kaikille jäsenille, koska kyse on jäsenkuntien järjestämisvastuun aikana kertyneestä ylijäämästä. Tässä nimenomaisessa asiassa ei edellytetä hyvinvointialueen kantaa.

Yhtymäkokous päätti samaisessa kokouksessa kohdassa 39 vuoden 2022 ylijäämä palautetaan jäsenkunnille täysimääräisesti jäsenkuntaosuuksien suhteessa.

Selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi / milloin päätös laitettu julkisesti nähtäväksi

Pöytäkirjan mukaan kokouksen pöytäkirja on asetettu nähtäväksi 23.12.2022.

Asiakirjat joihin valittaja vetoaa

Liite 1: Vaalijalan kuntayhtymän yhtymäkokouksen 14.12.2022 pöytäkirja

Liite 2: Vaalijalan kuntayhtymän perussopimus

Varkauden kaupunki

Varkaudessa 20.1.2023

Antti Mäkinen
hallintojohtaja